SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 87. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 8, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ТРАВНЯ 1992. Ч. 87. РІК XCIX.

ОМОНІВЦІ РОЗПРАВИЛИСЯ З ГОЛОДУЮЧИМИ В КИЄВІ

Олбані, Н. Й. (Т-во св. Андрія Первозваного). — Після довготривалих і безплідних намагань домогтися від влади передачі Української Автокефальній Православній Церкві св. Софії та кількох інших святинь, Всеукраїнське Православне Братство св. Андрія Первозваного проголосило 15-го березня голодівку на території Свято-Софійського собору. В тяжких умовах зимової погоди, під дощами, снігами й морозами, борці за справедливість протягом 41 доби трималися в наметовому містечку та в дзвиниці св. Софії, домагаючись справедливости для упосліджененої і у вільній Україні УАПЦеркви. Вони вказували на те, що в руках так званої Української Православної Церкви (в юрисдикції московського Патріярха) перебуває величезна більшість храмів Києва й околиць, а УАПЦ має лише чотири церкви, всі в аварійному стані, що потребують ґрунтовного ремонту. Влада явно фаворизує УПЦеркву, очолену Митрополитом Філаретом, передаючи їй найкращі храми, негайно реєструючи її парафії і в той же час відмовляючи у подібних проханнях громадам УАПЦеркви.

Голодуючих у Софійському соборі підтримували священнослужителі і маси віруючих УАПЦ. В наметовому містечку відправлялись Молебні, вірні, особливо молодь і діти, годинами стояли біля голодуючих з запаленими свічками, співали релігійні й патріотичні пісні.

І ось у передвеликодню ніч, з 24-го на 25-го квітня, київські омонівці отримали наказ ліквідувати акцію протесту. О 3-ій год. ночі відділи особливого призначення пішли на штурм наметового містечка. Всє змели, голодуючих забрали зі собою. Потім випустили, завівши кримінальну справу лише на одного, який у цей час був у дзвиниці.

Влада пропонувала УАПЦеркві надати Софійський собор для великодньої відправи, і до Києва прибув напередодні Патріярх Мстислав. Однаке після то го, як омонівці розправилися з голодуючими. Митрополит Антоній, керуючий справами Патріяршої канцелярії категорично відмовився служити у св. Софії. Великодні Служби відбулися по церквах УАПЦ. Патріярх Мстислав був присутній у церкві св. Івана Богослова (Трапезній) Свято-Михайлівського монастиря. Отець Василь, місійний священик УАПЦ, цілу ніч освячував паски під брамою св. Софії. На подвір'ї св. Софії стояло напоготові п'ять автобусів з омонівцями. (Див. Відозва на ст.3).

Л. КРАВЧУК ЗУСТРІНЕТЬСЯ З УКРАЇНСЬКОЮ ГРОМАДОЮ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Організаційний Комітет для привітання Президента України Леоніда Кравчука інформує, що високий гість, полагодивши свої державні справи у Вашінгтоні шляхом переговорів з президентом ЗСА Джорджем Бушем, державним секретарем Джеймсом Бейкером й іншими урядовими особами і законодавцями, плянує відвідати також Філядельфію.

В неділю, 10-го травня, Президент України з дружиною і супроводжуючими його особами, прибуде до Ля Салл університету, де йому буде вручено почесний докторат керівникам університету. О год. 6-ій вечора філядельфійський український Привітальний комітет, який складається з представників головних організацій, і велика українська громада Пенсильванії вшановуватиме святочним бенкетом Президента Л. Кравчука у балевій залі готелю Атоп де Белв'ю.

Президент Л. Кравчук і його дружина прибудуть до Філядельфії у супроводі високопоставлених урядових осіб, дипломатів і членів Уряду України. Серед 800 гостей, які зголосили свою участь у привітальному бенкеті, будуть ієрархи українських церков, священики, офіційні особи міста і стейту, представники українських центральних і місцевих організацій, ветерани, лідери етнічних груп та керівники українських молодечих й студентських організацій.

О год. 7-ій вечора посадник Філядельфії Ренделл прочитає проклямацію, яку особисто вручить президентові Л. Кравчукові.

Під час бенкету президент Л. Кравчук вручить представникам Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка з Дітройту найвищу Шевченківську нагороду за пропагування української культури за кордоном України і тепер на батьківщині. Це перший раз ця висока культурна нагорода видається ансамблеві поза Україною.

Помер секретар 176-го Відділу УНС М. Остап

Чикаго (О. Зрада). — У неділю, 3-го травня, після тяжкої недуги тут відійшов у вічність на 67-му році життя довголітній секретар 176-го Відділу Українського Народного Союзу та голова Осередку СУМА ім. Крут в Чикаго — Далекий Південь св. п. Михайло Остап.

Похоронні відправи відбулися у середу, 6-го травня, о 8-ій годині вечора у похоронному заведенні Музика і син. Панахиду відправив парох катедри св. о. Миколая о. крилошанин Володимир Климчук. У четвер, 7-го травня, в церкві св. Михайла парох о. крилошанин. Іван Кметь відправив Св. Літургію, а відтак тіло було перевезене на цвинтар Св. Хреста в Калюмет Ситі, Ілл.

Покійний залишив у глибокому смутку дві дочки — Орисю і Даню, сина Ярослава, зятів, внуків, ближчу і дальшу родину та численних друзів.

ПЕРША ПОРАЗКА УКРАЇНСЬКОЇ ЗБІРНОЇ

Ужгород. — 29-го квітня. На вісім країн Европи передавався телевізійний товариський матч національних збірних — України та Угорщини, що відбувався на місцевому стадіоні „Аванґард". Це перший виступ національної футбольної збірної України на міжнародних зустрічах. Основу дружини склали гравці Футбольних клюбів „Чорноморець" з Одеси та „Динамо" з Києва. Зустріч завершилася вислідом 3:1 на користь угорської збірної, причому всі чотири голі цього матчу були забиті у другій половині.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ВІТАВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ У БІЛОМУ ДОМІ

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш вітав в середу, 6-го травня, в Білому Домі Президента України Леоніда Кравчука, який прибув до Вашінгтону на запрошення Буша на робочі відвідини. Привітання відбулося в Овальному бюрі Президента ЗСА, а потім обидва Президенти виступили в Городі рож, яке, на думку деяких кореспондентів і політичних спостерігачів, не було дуже вдачне, бо, не зважаючи на зовнішню декорацію, господарі обмежилися виключно до питань про соціяльні справи на тлі яких, мовляв, виникли заворушення в Лос Анджелесі.

Довшу передачу про перебування Л. Кравчука у Вашінгтоні подав телевізійний канал ч. 13, який продовж майже пів години подав історичне тло змагань українського народу до волі й незалежности. Коментував професор Гарвардського університету д-р Роман Шпорлюк.

Позитивом треба вважати те, каже кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Барбара Кроссетт, що Президенти ЗСА і України підписали численні договори про співпрацю ЗСА з Україною, технічну допомогу Америки для відбудови економіки України, а також окремий договір про висилку 60 осіб Корпус миру, які в різних ділянках допомагатимуть Україні вийти зі скрутного політичного, економічного, екологічного становища та служитимуть Україні порадами при переході економіки до системи вільного ринку.

Л. Кравчук запевнив президента Дж. Буша про своє приязне ставлення до ЗСА й інших демократичних держав, пообіцяв якнайскорше закінчити процес перевозу тактичної атомової зброї до Росії, згідно з раніше домовленням, і підкреслив, що в цій справі існує договір між Москвою і Києвом.

Президент Дж. Буш хвалив політику і поведінку першого обраного у вільних виборах Президента України, який у післякомуністичній атмосфері зумів переконати Верховну Раду України, що Україна повинна дотримуватись усіх міжнародних договорів у відношенні до атомової зброї, пошанування прав людини, надання прав національним меншинам, які живуть на території України тощо. Л. Кравчук обвинуватив Росію у територіяльних зазіханнях, подаючи як приклад Кримський півострів.

Деякі газети не мали відваги помістити на своїх сторінках інформацій про відвідини Л. Кравчука під окремими заголовками, не кажучи вже про відсутність фотографій тощо. Були й такі, що перекрутили деякі факти, або додали до інформацій справу допомоги Міжнародного валютного фонду і Світового банку для Росії й інших „колишніх республік СССР".

Потиском рук Президенти Л. Кравчук (зліва) і Дж. Буш закінчують розмови в Білому Домі.

Президент Дж. Буш прийняв вірчі грамоти амбасадора України

Вашінгтон. — У вівторок, 5-го травня, амбасадор України д-р Олег Білорус передав президентові ЗСА Джорджеві Бушеві вірчі грамоти та цим став першим представником незалежної України в ЗСА.

Передаючи вірчі грамоти, д-р О. Білорус заявив, що Президент України Леонід Кравчук і цілий Уряд кладуть велику надію та увагу на успішні стосунки поміж Україною і ЗСА, і на широкий діялог на політичні, економічні, екологічні та гуманітарні теми, як також у справі розброєння.

Закінчуючи своє слово д-р О. Білорус запевнив Дж. Буша, що він на посту амбасадора України зробить все, що в його силі, щоб затіснити зв'язки поміж тими двома країнами.

У відповідь Президент ЗСА подякував за слова д-р О. Білоруса і бажання Л. Кравчука та ствердив, що приїзд Президента України до ЗСА це важливий доказ, що ЗСА мають намір побудувати сильні, глибокі і дружні відносини із новою українською державою

Хоча ті стосунки є нові, однак вони будуть дуже виїмкові тому, що багато американців має свої корінця в Україні. Отже ЗСА мають надію дати поміч руку Україні в будові нової демократичної держави, в тому критичному часі, коли в Україні приходять зміни на полі економіки і будується національна безпека. Коли йдеться саме про безпеку, президент Дж. Буш підкреслив, що Україна стоїть на відважному і мудрому становищі, коли рішає бути країною без нуклеарної зброї. На цю тему ЗСА розпочали вже діялог з Україною, який, як сказав Дж. Буш, буде успішний.

Д-р О. Білорус

П. Дорошенко організує мистецьку виставку

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Тексаська спілка образотворчого мистецтва, влаштовує виставку-конкурс діяпозитивів у Музеї мистецтва ім. Ґлорії Лагуни в Остіні, Тек., під кличем „Головно фарба" від 8-го серпня до 6-го вересня.

Ціллю виставки-конкурсу є дати огляд сучасних картин та інших мистецьких творів, де основним засобом є фарба, у відношенні до іншого мистецтва, як коляж, фотографія та інші.

Виставку-конкурс підготовляє Петро Дорошенко, куратор Музею сучасного мистецтва в Гюстоні. Перед своїм приїздом до Тексасу П. Дорошенко був куратором картин і скульптури в Музеї мистецтва ім. Евирсона у Сиракюза, Н. Й., та виставок Музею мистецтв ім. Олбані в Джорджії. Він також працював координатором постійної збірки Музею сучасного мистецтва в Чикаго.

Внесення діяпозитивів на виставку-конкурс приймається до 22-го травня. Вписове 15 дол. для членів та 22 дол. для нечленів за три діяпозитиви.

За реєстраційними формулярами треба звертатися до Тексаської спілки образотворчого мистецтва, тел.(512) 453-5312 адреса: 3809-BW. 35 th Street, Austin, Tex. 78703 і долучити заадресовану зворотну коверту леґального розміру.

Балтимор влаштовує річний фестиваль

Балтимор. — Українська громада Балтимору влаштовує свій традиційний щорічний фестиваль 27-го і 28-го червня. Фестиваль відбудеться в міській фестивальній залі, просторій і охолоджуваній, на розі Вест Пратт і Шарп вулиць в центрі міста в славній відновленій дільниці Внутрішньої Пристані, напроти новозбудованого бейзболового стадіону, год. 12-та полудня до 7-ої вечора.

Цьогорічним гаслом фестивалю є „Боже, благослови незалежну Україну!". Підготовляється ряд цікавих виставок, включно з виставками мистців східнього побережжя. Сценічні виступи включають танцювальний ансамбль „Лиман" та місцеві і позамісцеві мистецькі сили. За інформаціями слід телефонувати на ч. (410) 882-9422.

ЗАБАВА В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Осередок Спілки Української Молоді та 3-ій Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовують весняну забаву. Гратиме оркестра „Бурлаки" з Монтреалю. Забава відбудеться у суботу, 16-го травня, о год. 9-ій вечора в Українській Центрі, 240 Говп авеню, Пассейк, Н. Дж. У справі замовлення столиків слід телефонувати на число (201) 772-3344.

Г. Коль закликає Японію допомогти Росії

Ню Йорк. — Канцлер Німеччини Гельмут Коль прибув у вівторок, 5-го травня, в Ню Йорк, де зустрівся з генеральним секретарем ООН Бутросом Ґалі. Потім канцлер виступив перед членами Американської асоціяції газетних видавців. Головну увагу Коль приділив екологічним справам, які так чи інакше зв'язані з міжнародною конференцією голів держав, що відбудеться у Бразилії і буде присвячена проблемам охорони довкілля. Але наперекір очікуванням, німецький керівник лише поверхово заторкнув екологічні справи, а головну увагу у своєму виступі, текст якої зайняв вісім сторінок, приділив програмі економічної допомоги Росії, країнам Співдружности Незалежних Держав і Східньої Европи.

Коль зробив докір Японії, яка, на його думку, робить дуже мало, щоб сприяти реформам у державах, що позбулися комуністичних режимів. „Ця країна (Японія) зобов'язана своїм багатством, крім всього іншого, стабільностю системи світової політики, — зауважив канцлер. — В різних ділянках вона здобула користь зі зусиль Америки і Европи за останні десятиліття. Нині настала черга і Японії взяти на себе більшу відповідальність, ніж раніше".

Г. Коль зупинився також на допомозі, яку надає Німеччина. За його словами, Німеччина вичерпала свої можливості допомоги республікам колишнього СССР та інших східньоевропейських держав, обіцявши надати 75 блн. марок (47 блн. дол.) країнам СНГ і 30 дол. марок (19 блн. дол.) Східній Европі.

Канцлер ще раз попередив, що нездатність (або небажання) виділити гроші на допомогу потребуючим країнам може обернутися загрозою розповсюдження нуклеарної зброї, збільшенням потоку втікачів та іншими трагічними для Заходу наслідками.

У СВІТІ

ЗА НЕГАЙНИЙ ВИХІД України зі Співдружности Незалежних Держав висловився член Верховної Ради України, співголова Руху Вячеслав Чорновіл в інтерв'ю для японської газети „Нігон Кендзай". Вячеслав Чорновіл вважає, що членство в СНД перешкоджає процесові розбудови української незалежної держави, передусім у економічній ділянці.

В РОСІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ страйк медичних працівників. Коментуючи ситуацію, голова центрального проводу профспілки російської охорони здоров'я Міхаїл Кузьменко сказав: „Якщо ви захворієте і не маєте родини, яка носитиме вам харчі, в шпиталі ви просто вмрете з голоду". На першому етапі страйку лікарі перестали виписувати хворим рецепти, на другому — відмовилися робити операції, які не є терміновими. За даними М. Кузьменка, в страйку беруть участь 2.5 міл. медичних працівників Росії.

У ВІВТОРОК, 5-ГО ТРАВНЯ, в Торонто відбулася демонстрація, організована Комітетом на захист чорних. Її учасники несли лозунги проти расизму, який нібито наступає. В центрі міста демонстранти стали розбивати вітрини і грабувати крамниці. Встановити порядок поліції вдалося тільки після довших сутичок.

ПРЕДСТАВНИК КЕРІВНИЦТВА Палестинської Визвольної Організації Фарук Кадумі під час перебування в португальській столиці Лісбоні звернувся до Европейської спільноти з проханням негайно припинити будь-яку допомогу Ізраїлеві, оскільки лише ця акція здатна змусити Ізраїль повернути окупувані території на західньому березі Йордану і в смузі Ґази. Це звернення прозвучало напередодні початку переговорів про економічне співробітництво Ізраїля і Европейської спільноти.

ІРАКСЬКІ ДИПЛОМАТИ намагаються використати останні події в Лос Анджелесі, щоб підбурити світову громадську опінію проти ЗСА. У вівторок, 5-го травня, Ірак звернувся до Ради безпеки ООН з вимогою скликати термінову сесію у зв'язку з порушенням людських прав, що нібито мали місце в Лос Анджелесі.

ПРЕДСТАВНИКИ НАТО і країн Східньої Европи мають наступного тижня зустрітися в Брюсселі, щоб обговорити питання координації повітряного сполучення в сучасних умовах, коли на зміну Совєтському Союзові прийшли суверенні держави.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР БИЛЛ КЛІНТОН, правдоподібний кандидат Демократичної партії на президентського номіната, гостро заатакував Уряд президента Джорджа Буша за приписання вини у порушенні громадського порядку в Лос Анджелесі даровим урядовим програмам, які в 60-их і 70-их роках впровадили демократи. Він скритикував ці завваги речника Білого Дому Марлина Фіцвотера і в свою чергу заявив, що тут вина є у „12-літньому занедбанні" зростаючих суспільних проблем у часі урядування республіканських президентів Рональда Регена і Джорджа Буша.

У ВІВТОРОК, 5-ГО ТРАВНЯ, федеральна лава присяжних обвинуватила конгресмена Джозефа МкДейда, старшого стажем республіканця у Комісії асигнування фондів Палати Репрезентантів, за хабарництво, змовництво та шантаж. В оскарженні йому приписано цілий ряд окремо прийнятих хабарів, зокрема від військових контракторів і індустріяльних лоббістів, яких він особисто домагався від згаданих осіб. Прокуратура твердить, що в загальному конгресмен МкДейд отримав приблизно 100,000 дол. від 1983 до 1988 року. Крім того в акті обвинувачення підкреслено, що Д. МкДейд приховував своє хабарництво постійним фальшуванням зіставлень, які, згідно зі законом, його обов'язком було представляти Урядові.

МИНУЛОГО ВІВТІРКА, 5-го травня, президент Джордж Буш призначив амбасадором до Канади Пітера Б. Тілія колишнього свого пресового секретаря та політичного стратега. Якщо Сенат схвалить вибір президента Буша, то П. Тілій замінить в Оттаві Едварда Нея, якого на цей пост призначив президент Дж. Буш ще в 1989 році.

У ВАШІНҐТОНІ Джон Ґріснер, заступник голови Американської поштової агенції, подав до відома, що її Рада директорів на посаду генерального начальника пошти призначила Марвина Раньйона, президента управління Теннесі Веллій. Він прийде на місце Антоні М. Френка, який зрезиґнував з цього посту в березні. Призначення на цю позицію не потребує схвалення Сенату. Американський поштовий уряд старається зменшити свої видатки, але не коштом підвищення поштових оплат у цей час своєї перебудови з праці людських рук до автоматизації. Новопризначений генеральний начальник поштового уряду ЗСА має славу доброго економіста.

В Тернополі створено Станицю Дивізійників

Тернопіль. — Як повідомляє Богдан Стасів, голова Управи Тернопільської Станиці Братства колишніх вояків І-ої УД УНА (дивізії „Галичина"), член Крайового організаційного комітету Братства кол. вояків І-ої УД УНА, тут у суботу, 4-го квітня відбулися перші організаційні збори Тернопільської Станиці Братства. Ці збори мали також підготовчий характер до крайового установчого збору Братства кол. вояків І-ої УД УНА, який пропонується провести вневдовзі у Львові.

У згаданих зборах взяло участь понад 100 осіб, з-поміж яких — 38 колишніх вояків Дивізії та юнаків. Збори почалися Молебнем, який відправив о. Василій. Слово про історію І-ої УД УНА та інформацію про Братство кол. вояків І-ої УД УНА виголосив підстаршина дивізії Богдан Стасів. Виступали колишні вояки і дивізійники, юнаки зенітної артилерії, вояк колишньої Совєтської армії, а також представники громадських організацій та деяких партій, побратими зі Львова та Івано-Франківського.

Обрано голову Управи Тернопільської Станиці (Б. Стасів) та чотирьох членів Управи. Прийнято ухвалу зборів, у яких, між іншим, закликається членів Тернопільської Станиці та тих дивізійників, які ще не зголосилися, взяти активну участь у крайовому установчому зборі у Львові, де буде ухвалено статут Братства кол. вояків І-ої УДУНА в Україні.

У всіх справах слід звертатися на адреси: Україна, 282013 м. Тернопіль-13, просп. С. Бандери 96, кв. 62, а/с 298, Стасів Богдан Дмитрович. Тел. у Тернополі 4-52-20. У Львові: Україна, 290034 м. Львів-34, вул. Моріса Тореза 9/31, Михайло Бендина. Тел. у Львові 42-02-60.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Расизм і вандалізм в Америці

Від Деклярації Емансипації Абрагама Лінкольна минуло 129 літ. Проголошення білих і чорних „рівними", що коштувало Америці Громадянську війну, із нагоди до всі жертви цієї війни у постаті з'єднання Півночі і Півдня в одну великодержаву. Сьогодні нема вже концепції „рівні але розділені". Чорний є губернатором, чорний є головою шефів військових штабів, чорний є членом Верховного Суду. Чорні стали посадниками десятка великих міст, включно з Ню Йорком. Але расова проблема не перестала існувати, бо ще замало чорних ґенерацій перейшло середню і високу освіту, яка єдина затирає, впроваджені риси і вдачі народів. Американці чорної раси почали розмірно недавно гордитися, що вони є „афро-американцями", але їхня похвалигідна гордість на своїх прапредків не всилі заперечити факту, що в Африці є ще плем'я зулю і в Африці є найбільший відсоток неграмотних, які керуються у всіх своїх діях інстинктом і забаганкою, а не розумом.

У минулому тижні стався вибух все ще існуючої расової проблеми в Америці, наче вибух дрімаючого вулкану. Праджерелом того вибуху була жалюгідна, але по суті маловажна подія з-перед року. Білий поліціянт зупинив на шляху недалеко Лос Анджелесу в Каліфорнії чорного моториста, якої їхав із швидкістю 115 миль і важко побив його. Виправдував себе, що той моторист, Родні Кінґ, ніби замахнувся проти нього, поліціянта. Над'їхали три інші поліціянти, всі білі, і приєдналися до бійки, в якій чорний Кінґ не мав ніяких шансів оборони. На лихо поліціянтів — над'їхав білий автомобіліст, який зупинився і зняв цю сцену на відеострічку. У середу, 29-го квітня ц. р. відбулася у Лос Анджелесі судова розправа проти чотирьох поліціянтів перед лавою присяжних, в якій засідали самі білі і латино-американці. Незважаючи на те, що на тій розправі висвітлювали цю сцену на шляху, в якій показувано брутальність поліціянтів — лава присяжних признала всіх „невинуватими", за винятком одного другорядного закиду акту обвинувачення.

Присуд „невинуватий" здивував самого прокуратора. Один із суддів присяжних згодом запевнював, що расизм не був причиною звільнення підсудних, але трудно повірити, що присяжні судді керувалися якимись іншими спонуками. Велика дільниця чорних відповіла демонстрацією, яка миттю перетворилася у бахканалію вандалів. Палили автомобілі й кам'яниці. Згоріло понад 4,000 кам'яниць, пограбовано сотні крамниць. Згинули 55 осіб, сотні ранених. Поліція не була приготовлена на такий бунт, — коли пожежна сторожа намагалася розігнати грабіжників течіями зимної води — розлючені вандали кинулися на пожежників. Число арештованих переступило тисячу осіб, здебільшого недолітків. Треба сумніватися, чи всі ті грабіжники й підпалячі діяли з пімсти за звільнення чотирьох білих поліціянтів чи скористали з нагоди, щоб розбити вікна і двері крамниць та грабувати все, що попало під руки. Той бунт перекинувся на різні далекі від Лос Анджелесу міста. Каліфорнійський губернатор викликав 2,000 вояків Національної гвардії. Як теж президент Джордж Буш у минулу п'ятницю увечері виголосив знаменитy промову до народу, мобілізуючи 4,000 війська для привернення ладу в Лос Анджелесі, закликав народ до спокою, до привернення правопорядку та заповів нову судову розправу над звільненими поліціянтами. В суботу настав уже спокій.

Це не вперше чорні мешканці в Америці перевели насильницький бунт, ніби у протесті проти білих расистів, насправді з незрозумілого нахилу до вандалізму, жертвою якого стають найбільше самі чорні. Подібна історія сталася після убивства чорного проповідника Мартина Лютера Кінґа у 1968 році. Між іншими тодішніми жертвами впала ціла чорна дільниця в Нюарку і північна частина чорної дільниці Гарлему у Ню Йорку. Бунт чорних у Лос Анджелесі був водою на млин демократичному кандидатові на президента Билла Клинтона, який негайно закинув Бушеві, що це його вина. Це ніщо інше: як шпиль демагогії, якої не цурається губернатор стейту Арканзас.

Зрозуміти той вибух вандалізму трудно, бо він належить до ірраціональних явищ. Під кінець XX сторіччя мститься споваджування чорних невільників з Африки.

Уміти жити, трудне
високе вміння,
Якого жадна книга
не навчить,
А лиш навчає досвід і
терпіння
Й любов, що всіх
ріднить і єднить.

І. Франко

Андрій Качор

ЕТИКА В НАШОМУ ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ

Живемо в дуже цікавих і вирішальних часах. На наших очах змінюється не тільки мапа світу, але й його життя. Ми були свідками „великого чуда" в Україні, якого не сподівався сьогоднішній політичний світ і в яке не вірили і ми самі, українці в діяспорі, що народ України, 1-го грудня 1991 року, спонтанно, на всенародному референдумі, 92 відс. своїх голосів віддасть за самостійну українську державу, а 61 відс. голосів на свого першого президента, Леоніда Кравчука.

І тепер виринає питання: а як відбуваються тепер наші громадські „референдуми" в діяспорі? Ми „захоплені" Україною, потребами їй допомагати, зачинаємо забувати про наші громадські обов'язки, про наше завдання на місцях нашого поселення. Наші товариства, наші різні організації, включно з нашою Церквою поволі починають завмирати, бо нам здається, що з моментом проголошення української державности в Україні, нам, тут, вже нічого не треба робити, бо наша найважливіша мета, без нашої допомоги, вже осягнена.

Вистачить піти на загальні збори наших товариств, культурно-освітніх і рідношкільних організацій, організації нашої молоді, а навіть економічно-кооперативних установ, щоб побачити „застій" у праці тих товариств і організацій. А рівночасно можна почути ще й „критику" того проводу, що пробує ще якось „тягнути" і цю „сповільнену" працю, колись дуже активних установ і організацій. І найприкріше, що всі ці „критики", формальні члени тих організацій, коли їм запропонувати якусь, хоч би дуже малу, але конкретну працю в проводі тої, чи іншої організації, то вони поголовно відмовляються її прийняти, бо мовляв, вони „дуже перетяжені" своїми родинними або професійними обов'язками, а ще гірше, вони мають відвагу давати „поради" припинити працю тих організацій, як непотрібних, бо маємо вже Україну і вона про нас дбатиме. Чи не іронія?".

А справжня причина — це затрата почуття етики в нашому теперішньому громадському, політичному, а навіть в церковно-релігійному житті. І про це варто, а може й треба трохи голосніше говорити, щоб зрушити нашу, часто приспану, національну совість.

Спершу, що таке етика в громадському житті?

Етика, як читаємо в різних словарях — це наука про поведінку людини до людини, до громади, до народу, до своєї держави...

Етика — це також сукупність моральних засад, які диктують людям їх поведінку супроти членів своєї родини, супроти своєї громади, свого товариства, своєї організації, до яких вони добровільно приступили, добровільно прийняли на себе певні обов'язки до виконання, приписані статутом тієї чи іншої організації і ... вони, свідомо, або несвідомо тих обов'язків не виконують.

Багато з нас, чомусь забуває, що ми, українці в діяспорі, є частиною великого українського народу, незважаючи на місце нашого поселення та наше теперішнє громадянство, маємо певні моральні обов'язки супроти цього народу, які тільки ми можемо їх виконати, чи повинні виконати, бо їх за нас ніхто другий не виконає. Це дуже поважна проблема морального характеру...

Етика — це своєрідний звичай, або система моральної поведінки людини до свого народу, до своїх батьків, до батьківщини чи батьківщини наших батьків.

Сьогодні кожна людина, кожна громада, кожна політична партія, а також кожне становє, культурно-освітнє, молодече, спортове, чи будь-яке інше товариство має свою програму, бо кожний суспільний рух, кожний культурний народ має якусь мету свого існування, яку з'ясовує своїм членам за посередництвом своїх статутів і законів, за посередництвом звичаїв і традицій, які зобов'язують до спільної праці, щоб цю намічену мету, чи ту програму осягнути, зреалізувати.

Звичаї і традиції у культурних народів також мають етичне підложжя, бо це сума нашої духової спадщини, що її залишили нам наші батьки, діди, прадіди... І цим надбанням ми

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Світ синтетичних волокон

Коли Ілля Гов у 1848 році винайшов швейну машину, то шевчики та кравці цілого світу були приголомшені скорістю та якістю нового машинового шиття. Кілька років тому винайдено новий тип швейної машини, яка приголомшила б своєю революційною технікою Ілля Гова та його спільника Зінгера. Ця нова швейна машина „шиє" суперсонічно з допомогою звуків з дуже високою частотою, що лежить поза мережею людського слуху. Цей високофреквенційний звук виробляє коливання шитвового колеса, що перетворюється у теплову енергію, зварюючи шев, цебто спаює разом дві частини синтетичної тканини. Ультрасонічна швейна машина: шиє, гаптує, обмотує дірки та робить складки (плісує), причому шев, такий сильний, що найбільший силач не всилі його розірвати. Ті всі функції швейної машини можна осягнути через заміну шитвового колеса, що не забирає більше, як 20 секунд часу. Для роблення дірок треба вкласти до машини спеціяльний пристрій, що одночасно протинає та обшиває дірки. Прикметою нової швейної машини є те, що вона не потребує ниток, а її хибою, що на ній не можна шити тканин виготовлених з природних волокон. До речі, природні матеріяли такі як: вовна, шовк, льон та бавовна поволі зникають з ринку, а їхнє місце займають синтетичні матеріяли. Ті матеріяли не тільки дешевші, але їх можна зшивати, навіть, без допомоги швейної машини. Недавно обігла світ вістка, про те, що в Японії почали виробляти одяги без швів. Матеріял, у формі довжелезної панчохи, натягається на металевий манекін, підгріваєтся його, і, з термопластичного волокна тканини постає, на гарячій формі, бажаний рід одягу. До нього методою зварювання приціплюють рукави та інші частини одягу.

Якщо, проте, хтось особливо гарні жінки не можуть забути про правдивий шовк, а їх чоловіки про правдиву вовну, тоді слід сказати їм добру новину, що науці вдалося недавно виготовити синтезу амінокислот та пов'язати їх ланцюгово в складні протеїни, що хемічно та фізично дуже подібні до шовку і вовни. Винахідниками синтетичного шовку є два японські вчені: д-р Сеїґо Ся та д-р Юзо Такачаші. Вони прозвітували в листопаді 1973 року, що їм вдалося отримати синтетичне волокно, що під кожним оглядом нагадує правдивий шовк. Він подібний до пасма шовкопряду, не тільки своїм блеском, але і вологістю та відчуттям в дотику. Єдиним його недоліком є те, що він податний на нищівну дію мікроорганізмів. Але цей недолік має значення не для жінок, що виготовляють з нього свій вечірній стрій, на одну, дві забави, але для тих, що хотіли б цей стрій залишити своїм дітям на пам'ятку. Велику прикмету цього штучного шовку становить його низька ціна, в порівнянні з правдивим шовком. На думку д-ра Такачаші, нове волокно матиме велике застосування, не тільки в технічній індустрії, але в усіх тих ділянках хемічного промислу, що використовують протеїнову характеристику речовин.

Ще не прогомоніла велика сенсація винаходу волокна позірно-правдивого шовку, коли винайдено нове волокно, виготовлене зі скла та покрите тонкою верствою фторо-вуглицевої живиці. Це волокно становить ідеальний матеріял для покриття дахів та нових тканинних конструкцій, що можуть зробити революцію у конструкції „незмінних" будівельних споруд. Такі дахи є вогнетривалі, не вимагають великих направ та є дуже міцні. В дійсності, тканина із скляних волокон, під обтяжею на розтяг, багато сильніша від сталі. Коли в додатку покрити її верствою тефлону, вона стає відпорною на хемічні дії та нищівні дії погоди. У вислід такі дахи відстоюють найбільші гурагани та буревійні вітри з огляду на те, що частково вони прозорі, соняшне світло проходить крізь них і, можна його використати для потреб огрівання та освітлювання приміщень під дахом. А найважливіше, що їхня ціна наполовину дешевша від ціни конвенційних дахів. Волоконні дахи також незвичайно легкі і можна ними покривати далеко більші поверхні, як досі. Останню, та може найважливішу прикмету нових волоконних дахів становить довге тривання їхнього життя, що доходить щонайменше 20 рокам.

Маючи те на увазі, спорудники передбачають можливість покривання дахами гольфових площ, поверхнею до 200 акрів, вели-

(Закінчення на стор. 4)

Л. Храплива-Щур

ЛІТО, ЛІТО, ЛІТЕЧКО... ТА ЩЕ Й ЯКЕ НЕБУВАЛЕ!

Недаром кажуть: хтось дожидає чогось-то „Як Божого літа". Бо, коли настане ця благодатна пора, кожен відчуває її приємно, навіть у нашій зурбанізованій та зіндустріялізованій цивілізації. А вже й не казати про дітей-школярів, навіть тих найпильніших. Для них літо-вакації, це звільнення від обов'язкової нудуватої рутини, зміна способу життя, зміна оточення, нагода пережити щось нове, несподіване, небувале...

І ось ми знову на порозі цього літа — особливого літа 1992 року — першого літа незалежности України. І беручи разом ці дві дійсності — пора поважно застановитися, як повинні наші діти його найкраще використати. Призадуматися треба батькам, виховникам, зрештою й учителям, які вже повинні обговорювати ці справи з учнями. І в дуже великій мірі треба думати про це самій дорослій молоді, яка має вже змогу й право сама складати свої пляни на вакації.

Бо власне ці вакації цього літа можуть бути доленосні й переломові для не одної нашої дитини чи молодої людини. Безумовно, події в Україні мають немалий вплив на світогляд та поставу нашої діяспорної молоді, але ж прирівнявши їх до вимог хвилини — вплив цей куди не вистачаючий і необхідно його посилити.

Велика ще частина нашої молоді, яка виростає на поселеннях, незважаючи на все, що бачить і чує, не вміє чи не хоче вийти поза вузькі рамки життя та думання в обставинах, які бачать кругом себе... Не можна підніятися до того, щоб відчути до глибин оте Шевченківське „хто ми, чиїх батьків діти"... Не може, не вміє, не хоче чи... може замало дбають про це ті, кому доврено їх виховання?

Честь і слава тим батькам, які не шукали виправдань у „перетяженні дитини наукою в школі, фортепіяном, балетом, гокеєм" — у час року, а знайшли дитині час і на постійне відвідування своєї церкви, на українську школу й організацію молоді. Але — як сумно небагато таких... Автім, обов'язок супроти Батьківщини, як остаточно перестає бути тільки „відмирающою мрією батьків", а стається очевидно дійсністю — лежить на всіх однаково.

Тому й необхідно призадуматися усім, у чиїх руках доля нашого молодого покоління, як найкраще виповнити дитині отой „порожній" час вакацій?

Найкращий лік на байдужність молоді до свого кореня — це, зрозуміло, відвідини самої України. Сьогодні — це річ зовсім можлива й доступна. Такі, особливо корисні прогулянки організують сьогодні наші організації молоді. Їздять люди й приватно: важливо лиш, щоб брали зі собою і молодих і малих. Живий доторк Батьківщини, особисте її пережиття, наочна зустріч із живими свідками долі свого народу — закріплюються в молодій душі неповторними враженнями і стають найкращим доказом правдивости того, про „що говорили старші".

Та це не єдина можливість. І тут на поселеннях організуються численні табори для дітей і молоді, зустрічі, мандрівки, літні курси. Від табору дошкільнят — „Пташат" на Союзівці в Кергонксоні — аж по Літню Школу при Гарвардському Університеті, включаючи ще й хочби цьогорічну величаву Ювілейну Міжкраєву Пластову Зустріч на Вовчій Тропі — щоб лиш згадати деякі із багатьох. Усе це нагоди, щоб діти й молодь пробули хоч якийсь час, дарма, що не на рідній землі, але в українському товаристві, відчули себе невідривними його членами, перейнялися його зацікавленнями й метою, а може й зустріли свого майбутнього друга чи дружину на все життя...

Може й не від речі було б повчитися досвіду в сусідів із нашого оточення, які влаштовують влітку масово „біблійні школи", тобто інтенсивні курси релігійного знання й переживання. Чи й про таке не подумати б нашим церковним громадам, щоб надолужити неможливості у цій підставовій ділянці людського життя впродовж шкільного року?

Та як і де не проводила б дитина свої вакації, навіть „приватно", з батьками, чи у знайомих, ніколи не сміє бракувати в її вакаційному вирядi — української книжки. Вже й не говорити про те, що управи вакаційних українських осель, а тим більше проводи молодечих таборів та інших імпрез повинні подбати, щоб у крамничках, які там завжди існують, попри ласощі та „друковані" сорочинки, були на полицях теж українські книжки. Хто не побачить їх там, бо там їх не буде — той і не зацікавиться ними. Хто ж побачить та ще почує щиру

(Закінчення на стор. 4)

Василь Дідюк

ДОРОГАМИ РІДНОЇ УКРАЇНИ

IV.

Зареєструвавшись, телефоную до свого племінника Богдана. Він здивований і невдоволений, що не повідомив його „раніше. „Та ж ми були б приготовилися, стрию, я гніваюся на вас!"... Однак до ніякого гніву не дійшло, бо через три дні він мав нагоду повозити мене по Тернопільщині і багато разів гостити у своєму домі без великого „приготування". Вперше їду на село. „Село і серце відпочине, село на нашій Україні, неначе писанка село"! Село, де я родився. До нього я поїхав з радістю і тривогою — яке воно тепер — чи дуже змінилося? Дивлюсь на околицю, лани цукрових буряків, засіяні простори зимовою пшеницею чи житом, дорога болотниста, розбита тракторами та тяговими возами, великої зміни не зауважується. А село — змінене, хати більше криті, а майже всі — нові з цегли побудовані, двоповерхові, це тих, що до міста пішли на роботу, доробилися, а потім у рідному селі побудували „такі як у місті". Люди в селі, хоч пригноблені, тепер ще далі питають: „Що буде далі"! Залишки недавньоминулого і дальша пропаганда голови колгоспу чи іншого „вельможі", які в селі є недискусійними панами, мовлять „спробуй, а побачиш". Люди в селі вдягнені вже по-міському. На місці, де була хата, у якій я народився, вона тепер — нова, під бляхою, мурована. В селі гарний шкільний будинок, санітарно-медичний пункт, ніби прогрес, але мені за тим старим селом якось дуже сумно зробилось. Церква і дзвіниця, на якій багато разів під час Великодніх свят я був „дзвонарем", були закриті і дещо знищені. Заледве два роки тому їх відкрито. Церква відновлена і на довгі роки замілі дзвони — дзвонять. Недалеко церкви відновлена каплиця, яка була цілковито знищена, бо на тому місці, за переказами, з'являлась Мати Божа, а вода з джерела під старою каплицею оздоровлювала. Біля церкви на цвинтарі поховані мої найближчі: батько, мати і брат, які перенесли тяжкі дні переслідувань і вчасно відійшли у вічність. На гробах хрести і родина їх доглядає. На жаль, цілий цвинтар запущений, зарослий і ніхто тим не журиться. І це не тільки там, це явище майже всюди.

У сусідньому селі похований мій перший учитель, якого я ніколи не забуваю. За його гробом я шукав більше години, і так його не знайшов. Призначені квіти на його могилу поклав біля старої і дуже запущеної, колись чудової цвинтарної каплиці. Колись село велике, тепер наполовину менше. Тут переважно старші люди. Коли ми відвідали, цвинтар, а було нас чотирьох, десь з'явилось кілька старших вже жінок, а за ними й чоловіки, поглядають на нас зацікавлено, але без приязні. „Чого ви тут хочете?" — питають. У розмові виходить, що колись повністю село католицьке, тепер в більшості „автокефальне" і люди бояться, як хтось крутиться біля церкви, щоб не приїхали католики, що хочуть забрати їхню церкву! Коли врешті хтось пізнав і пригадав собі мене, о Господи як всі вони втішились, обіймали, цілували, та пригадували собі мене й мою працю. Настрій покращав, зворушення обіймів й сльози. Розговорившись вони тішились, що мають самостійну церкву, та питали чи всі українці в Канаді є православними, а коли я сказав, що є православні, але здебільша католики — посумніли. Священик, що до них приїжджає переконує, що Папа — поляк, а як вони православ'я відречуться, то їх до Польщі приділять. У мої переконання, що в Канаді і Америці й православні й католики українці живуть у згоді, разом відправляють — вони ніяк не повірили.

Після короткої гостини в родини ми вибрались до Бучача — міста моєї молодости. В'їхавши в місто, яке досить змінене, дещо добудоване, але старий Ринок майже без змін, а на ньому — тисячі людей (казали до 25,000) з національними прапорами маніфестували перед будинком районної Ради, яка відбуває своє засідання. Получені голосниками наради, учасники домагалися зміни складу районної Ради. Коли я підійшов ближче, десь з'явилися люди, бо дізналися, що ми з Канади, а перед нами заїхала і наша Бразилійська група. Ведучий маніфестацією, коли довідався, що з Бучачем я пов'язаний довгими роками, запросив до привіту від українців в Канаді, а опісля і Бразилії. Говорив я з Канади і М. Чайковський з Бразилії. Опісля ми довідались, що після наших виступів далеко легше проходили дальші наради Районової ради, і була вона майже повністю змінена людьми демократичного напрямку. Опісля я і мій син Богдан дали інтерв'ю місцевій газеті „Відродження", а новообраний головний редактор Василь Тракало запросив мене до редакції та в вимінi думок порушено ряд проблем, що відносилися до співпраці української преси в Україні та діяспорі. Ми обіцяли обмінюватися один одного статтями. Потім — ще коротка гостина в родинах Леськів, відвідини Монастириськ, Язлівця, Ковалівки, Броварів, Чорткова і пізною ніччю ми повернулись до Тернополя.

Ще перед виїздом до Києва ми відвідали Почаїв і його славний монастир, перлину церковного мистецтва, що прекрасно зберігся ще з XI-го сторіччя. Монастир, над яким „Зійшла зоря і над Почаєвом стала і від турків врятувала", на високій горі обведений оборонними мурами, які ще чітко, пригадують „славу козацькую" і велике почитання Божої Матері, на жаль духово нам чужі, непривітні. Слова українського не почути, а відправи і проповіді також російською. Кажуть, що тепер йдуть торги кому він далі буде належати? Просим Матір Божу, щоб тепер зглянулася над нами і врятувала монастир. До монастиря приходять постійно великі групи відвідувачів так з різних частин України, як інших країн. З однією групою школи з Рівного, з чудовими дітьми, я нав'язав контакт, питаючи чому вони говорять тільки російською мовою. Відповідь — ми з російської школи, але тепер будемо вчитись української мови. Я зробив з ними знимку, їх понад тридцять учнів і дві учительки. Обіцяв їм переслати знимки на руки їхньої учительки. Ми нав'язали такий щирий зв'язок, що вони всі відпровадили мене аж до мого авта, та, махаючи руками, бажали „щасливої дороги" і просили за них не забувати. Ще один день в Тернополі, оглядаємо його важливіші історичні і релігійні місця — церкви. Місто назовні зукраїнізоване — українські написи, зміна старих режимових назв вулиць, національні прапори, преса, телевізія і радіо, вже достатньо інформують і показують деякі добрі фільми. Тернопіль був у війні майже знищений, тепер відбудований належить до одного з кращих міст України. Відродження національної свідомости — велике. Тернопіль був одним з перших, що позбувся пам'ятника Леніна.

Закінчення буде.

Появився ще один том творів В. Ґренджі-Донського

Вашінґтон, Д. К. — Цього року виданням Карпатського Союзу, Інк., відділ у Вашінґтоні — 562-сторінковий, XII том творів письменника Закарпаття, письменника Василя Ґренджі-Донського доповнив попередні публікації. Як і в минулому — літературна редакція сьогодні вже покійного проф. д-ра Василя Лева; люксусова тверда обгортка праці Михайла Михайлевича. Том цей, мабуть, не останній, бо видавництво заплянувало видати ще одну книгу — статтей, доповідей, рефератів та промов В.Ґренджі Донського.

Твори у цьому збірнику надруковані у хронологічному порядку. У першій частині цієї книги — вірші, як теж поміж ними поема „Князь Латорець" та п'єса для дітей — „Сиротина". У другій частині книги — обширна бібліографія цього письменника та бібліографія літератури про нього.

Книгу в ціні 28 дол. можна набути, звернувшись на адресу: Carpathian Alliance, 5716-46th, Ave. S. Minneapolis Minn.55417.

ВІДОЗВА

Ради Всеукраїнського Братства св. Андрія Первозванного

На чорне, ганебне діло піднялась законно обрана влада самостійної й ні від кого незалежної України.

Українській Автокефальній Православній Церкві досі не повернуто її головну святиню, святиню всього українства — київську Софію. Були обіцянки, були вже й строки, але все кінчалось обманом. Доведені до відчаю вірні, під снігом і дощами, змінюючи одні других, від березня проводили біля підніжжя софійської дзвіниці голодування.

Уночі проти Великої Суботи омонівскі молодики змели намети новітніх подвижників Христової віри, викручували й ламали руки, бризкали в обличчя „черемхою". І це робила не антинародна большевицька влада, а влада української держави. Сумно й моторошно.

Згадується, що в мурах св. Софії билося саме серце Автокефальної Церкви. Тут відбувся історичний Собор 1921 року, всі дальші її збори й собори. При чому тоді большевики вирішили питання власності враз. Вони передали храм третій у Києві українській парафії не зволікаючи. Страшно вимовити — невже вони були кращі за нашу нинішню владу?

І ще одна паралеля. У роки Визвольних Змагань лідери української революції були перейняті соціялістичними ідеями й мріяли про втілення соціяльної справедливости. Вони здебільшого не визнавали Церкви, не на Господа покладались, запаморочені богоборчою гординею, а на свої власні сили, на так звані передові й дуже революційні партії.

Християнин назве їх званими, та не обраними, від Бога не обраними, отже не гідними свого покликання. Через гнів Божий тодішні українські проводирі розпорошили свою потугу в отаманщині. Так скінчився великий народний порив 1917-20 років, після чого Україну опанував антихрист, що приніс із собою терор і голод.

У нинішній момент істини ви, сучасні правителі України, наказали вжити „черемху" на проти безборонних віруючих. Ви підняли руку на Самого Христа. Відкрилося, що ваше комуністичне вчора стало сутністю багатьох із вас. Покайтеся! Бо, не маючи страху Божого, не побачите й ствердження української державності, як і лідери УНР.

Чи багато вимагали віруючі — малої Софії й митрополичих палат? Та й не чужого вони домагались, а свого. Знищена в тридцяті роки, наша Церква ще досі не віджила, не стала на ноги. Ви хочете загнати її до катакомб, хочете спровокувати вірних на неблагословенні від наших ієрархів дії? Уночі по-злодійськи скоєний злочин треба розслідувати й спокутувати. Бо той, хто не живе з Христом у серці, хто здатний стати проти Христа — загине.

28-го квітня 1992 року
у Києві

Рада Всеукраїнського
Братства УАПЦ
св. Андрія Первозванного

ПРЕЗИДЕНТ БОСНІЇ і Ґерцеґовини Алія Ізетбеґовіч звернувся до керівників країн Заходу з проханням надати його республіці мілітарну допомогу. „Боснійці є готові до захисту республіки, однак у нас нема зброї. Ми ніколи не готувалися до збройної боротьби, ми вірили в можливість політичного вирішення проблеми. Мова вже не йде про збереження цілісности республіки, мова йде про врятування людських життів", — підкреслив Алія Ізетбеґовіч. У відповідь учасники Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі заявили, що не підтримують ідеї надання мілітарної допомоги і продовжують вбачати вихід у політичному вреґулюванні конфлікту.

ПОДЯКА

З глибоким зворушенням складаю щиру подяку родині, приятелям і громадським організаціям, які зробили для мене милу і приємну несподіванку з нагоди 90-ліття моїх уродин. Особливу подяку складаю Владиці Іннокентієві Лотоцькому за теплий привіт, Уляні Старосольській-Любович, яка помогла заплянувати і провела програму, Василеві і Лідії Колодчинам за організацію цілости відзначень, Володимирові Баранові за слово про ювілята і дописи до преси, ред. І. Кедринові за статтю в „Свободі", хвальній редакції „Свободи" за ласкаве поміщення статтей. Щиро дякуємо виконавцям програми: Наталці Гевко, Ромі Дигдало, Христині Липецькій, Марії Лісовській, Ігореві Козакові, Романові Колодчинові, Василеві Колодчинові, Романові Тарнавському. Сердечне спасибі за численні привіти — зокрема від Святослава Гординського, Марії Голод, торонтонських друзів та організацій СКВУ, „Слово", НТШ, Пласт, Шкільна Рада при СКВУ і багатьом іншим організаціям та особам. Дякую всім за відвідини і квіти!

Ще раз дякую за Вашу ласкаву пам'ять і дружбу! Хай добрий Господь винагородить Вас сторицею!

ЕДВАРД КОЗАК

Зустріч із студентами з України

В програмі весняного семестру філії УКУ в Філядельфії — різноманітні виступи гостей з України. Серед них особливе місце займає студіююча молодь. 31-го березня 1992 року філядельфійська громада мала нагоду зустрітися з майбутніми промінентними інтелектуалами, які не розгубилися „на шляхах велелюдних"духовно відмінних світів, а мають уже визначену мету, своє індивідуальне спрямування — знають, що хочуть осягнути в Америці і з чим повернуться в Україну, свою вже вільну, але зруйновану Батьківщину. Наполегливими студіями доповнять вони свої знання з джерел, котрі дотепер були недоступні для них в Україні через політичну й духовну її окупацію. А своєю діяльністю в рідній країні вони причиняться згодом до рятування її від занепаду — економічного, екологічного й духовного. Адже тільки діти України, озброєні знанням і крицевою волею, спроможні порятувати її.

Було їх четверо. Один за одним висловлювались вони про сучасний стан ділянки їх студій в Україні і тут, в Америці. Проф. Леонід Рудницький, відкривши вечір, надав голос адептові філософії — Тарасові Корпалові. Він — абсольвент Київського університету, приїхав пізнати інший аспект студій свого предмету — повну розкутість дослідів, необмежений доступ до літератури з предмету, включно з рідкісними творами мислителів світу. Це вражаючий контраст до згори приписаних зайнять і до ідеологічно „дозволеної" літератури з предмету в колишньому СССР. Певним „откровенням" було в розповіді студента те, що не дивлячись на усі перепони й заборони в Україні, висококваліфіковані київські викладачі знаходили доступ до світових скарбів мислі й знання, офіційно „неіснуючих" у сфері СССР. Тарас — студент Ля Салл університету.

Молодеча краса і гідність поведінки променіли від студентки Оленки Влад-Ганцяк — киянки, яка вчилася в Тернопільському інституті. Вона також вчиться тепер в Ля Салл. Ділянка її студій — література, якою вона, як видно, захоплюється. Вільна, не скована її мова, природність і безпретенсійність вислову. Відкритими на світ очима і чистою душею сприймає вона світ, покищо ще маловідомий їй, але сприймає з притаманною їй критичною аналізою. Відкриває нам одну правду — мало відому нам — про те, як силою духа й силою любові молоді студенти — а вона ж належала до них (під час голодівки1990 року) — домоглися неймовірної метаморфози у настанові до українства у киян: із людей спочатку з ворожими поглядами, із браком всякого зрозуміння перетворились вони у соратників наших студентів, які голодували під Верховною Радою.

Молодий економіст Дмитро Крищенко, який закінчив Київський університет, вчиться в Темплянському університеті, де є тепер асистентом в докторській програмі. Йому відкрилась цілковито інша настанова до предмету, інша система методів і підходів.

Четвертий з них – одесит, який є також свідомим українцем і говорить доброю українською мовою. Це Віталій Чернецький, який студіює в Пенсильванійському університеті порівняльне літературознавство, є тепер на маґістерські програмі. Його цікавить сам предмет, методи, література предмету. В той же час, як видно з його короткого слова, він знає історію рідної Одеси, свідомий того, які діячі українські діяли у місті в минулому столітті, хто провадить там українську культурну діяльність в сучасних обставинах. Віталій вірить у відродження Одеси, перлини міст українських, він є певний, що десь за три роки кожен знатиме українську мову в Одесі, хоча вживатиме й інші мови, бо це інтернаціональне місто за складом свого населення.

Так виявили себе перед нашою громадою молоді світлі уми з України. Присутні закидали молодих адептів науки питаннями, здогадами. Відчувалась щирість атмосфери, взаємопорозуміння між поколіннями тут і там в Україні. Гості виявили щиру вдячність своїм професорам названих університетів, присутнім на цій зустрічі: д-рові Леонідові Рудницькому (Ля Салл університет і Пенсильванійський університет, д-рові Мирославові Лабунці (Ля Салл університет), д-рові Володимирові Бандері і д-рові Іванові Коропецькому (Темплянський університет).

Н.П.

МІЖНАРОДНА АСОЦІЯЦІЯ в питаннях боротьби з наркоманією і наркобизнесом виділила 67 міл. карбованців і 5 міл. дол. на фінансування національної прогами Киргізстану, спрямованої на боротьбу з наркотиками.

У ДВАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО І НЕЗАБУТНЬОГО БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ПРОФЕСОРА ІВАНА ВИНАРА

довголітнього директора дівочої гімназії Т-ва Рідної Школи фундації І. Кокорудзів у Львові, видатного педагога і будівничого українського шкільництва в Галичині, містоголови Головної Ради Учительської Громади у Львові, професор в гімназії Рідної Школи і опікун Пласту в Золочеві, організатор шкільництва на еміґрації (гімназії в Карсфельді і Берхтесґадені), старшина Українських Січових Стрільців і сотник 1-го Українського полку ім. Б. Хмельницького в Україні, нагороджений „Хрестом Симона Петлюри" і іншими військовими відзначеннями за участь у збройній боротьбі за Державність України в роках 1917-1920, видатний громадський діяч, член багатьох суспільних і професійних організацій

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

дня 16-го і 17-го травня 1992 р.

в соборі св. Юра у Львові (неділя, 17-го травня, о год. 12-ій дня);
в катедральному храмі св. Йосафата в Клівленді, Огайо (субота, 16-го травня, о год. 9:30 рано);
в українській католицькій церкві в Денвері, Кал. (субота, 16-го травня, о год. 9-ій рано);
в катедрі св. Йосафата в Торонто, Канада (субота, 16-го травня, о год. 8-ій рано).

Про молитви за душу покійного просять:

син — БОГДАН
син — ЛЮБОМИР з дружиною АННОЮ
внуки: НАТАЛКА, ТАРАС, МИХАЙЛО, РОКСОЛЯНА
родина в Україні, Канаді й Америці

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ З ДНЯ СМЕРТИ нашого найдорожчого БАТЬКА і ДІДУСЯ

МИРОНА СУРМАЧА старшого

на українському православному цвинтарі св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. на могилі РОДИЧІВ

буде відправлена

РОДИННА ПАНАХИДА

12-го травня 1992 року

Покійний залишив у глибокому смутку:
сина — МИРОНА з дружиною МАГДАЛИНОЮ
дочку — ЯРОСЛАВУ
внуків — МАРКІЯНА і ДАРІЮ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося болючою і сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 1-го травня 1992 р. по довгій недузі відійшов у вічність

наш найдорожчий і незабутній

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п. інж.

Микола Степанюк

син Волині

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 4-го травня у церкві-пам'ятнику св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж., а відтак на український православний цвинтар.

Залишені у глибокому смутку:

дружина — СТЕФА
син — ЮРІЙ з дружиною МАРІСОЛ
сестра — МОТРЯ на Україні
шваґри — МИРОСЛАВ і ДАРІЯ ЗАЙЦЕРТ
свати — ФРАНЦЕСКА і ЕДВАРД КАМІНСЬКІ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

Ділимося болючою та сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що в понеділок, 20-го квітня 1992 р. відійшла у вічність на 74-му році життя

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

ЛІДІЯ КУЗЬМИЧ з ПАТКОВСЬКИХ

народжена 8-го квітня 1919 року в Коломиї

ПАНАХИДА за спокій душі відбулася 21-го квітня 1992 р. в Денвері, Кол.

ПОХОРОН відбувся 22-го квітня 1992 року на денверському католицькому цвинтарі.

Горем прибиті:

чоловік — РОСТИСЛАВ
донька — АННА з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
донька — ХРИСТИНА
внучка — НАТАЛКА
та чисельна ближча і дальша родина в Україні і діяспорі

Замість квітів на свіжу могилу просимо складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

Етика...

(Закінчення зі стор. 2)

маємо обов'язок „адмініструвати", не можемо ними нехтувати, бо це великий скарб, який треба не тільки зберігати, але побільшувати, ушляхетнювати, поширювати серед загалу громади і закріплювати.

З науки про організацію держави, громади, товариства знаємо, що кожна суспільна організація мусить мати три основні складники. Держава мусить мати: 1) територію, 2) населення і 3) владу. Кожне товариство чи організація мусять мати також три основні складники: 1) провід, тобто управу товариства, 2) групу членів, що зацікавлені такою організацією та готові в ній працювати і 3) устійнену мету, або завдання цієї організації, що є визначене статутом, або якоюсь іншою умовою, правильником, законом.

І коли відповідає один із тих складових елементів — немає держави, нема товариства, нема організації.

Можемо мати дуже гарну групу людей, ідейних членів, можемо мати також гарну програму праці, гарну мету товариства, але коли не будемо мати проводу, добрих керманичів цієї праці, що хочуть і вміють цю групу людей попровадити та намічену мету осягнути, то запланована, чи створена організація не буде діяти, або зараз по народженні помре і сліду ніякого по собі не залишить. Це мусять знати і розуміти всі ті члени, що цю організацію творили, чи до неї пізніше пристали, бо вони морально співвідповідальні за її існування.

Новостворена українська держава потребує багато праці, бо все треба творити з нічого. Вона потребує і нашої допомоги українців у діяспорі, але допомогу можемо дати тільки тоді, коли ми всі будемо добре організовані, коли наші організації будуть активні, не паперові...

Наша боротьба за державність в Україні і боротьба за наше існування тут, у діяспорі, дуже тяжка, бо убійників і руїнників нашого державного і громадського життя дуже багато: це всі байдужі („моя хата скраю"), всі нечесні лицеміри, всі релігійно і національно невірні, всі інтриганти, спекулянти, амбітники, всі примітиви, а також для нас дуже небезпечні всі фанатики, релігійні або політичні, бо вони нездібні до компромісу і співпраці, всі самолюби або себелюби, всі слабодухи, бо більшість з них не вірить у ніякі національні ідеї, ані в якісь етично-моральні основи нашого життя.

Під кожною названою групою можемо підставити багато, багато імен наших знайомих, приятелів, а навіть друзів... А перед нами, тепер, так багато праці!

І тому добре подумаймо над етикою нашої громадської праці, над нашими обов'язками в наших товариствах, будьмо активні самі й інших заохочуймо до співпраці на терені наших товариств і організацій, помагаймо активно, морально і матеріяльно, Україні, бо лише тоді можемо мати надію, що Україна закріпить свою державність і що ми, поза межами України, будемо далі живою громадою та будемо задоволені, що ми свій національний обов'язок виконали!

СЕНАТСЬКИЙ ПРОКУРАТОР адвокат Пітер Флемінґ, який мав прослідити справу виявлення обвинувачень проф. Аніти Гілл проти судді Кларенса Томаса, сказав що після п'ятимісячних розслідувань йому не вдалося з'ясувати хто є винуватцем. В основному він дійшов до заключення, що обвинувачення А. Гілл проти К. Томаса було зумисно передане кореспондентам засобів масової інформації невідомими особами чи особою в Сенаті.

Літо, літо...

(Закінчення зі стор. 2)

заохоту продавця — може якраз?!...

Напевно багато хто, прочитавши таке, майже обуриться: „навіщо псувати дитині вакації ще дальшою „наукою"? А якраз тому, що в шкільному році так мало залишається часу на українське читання. А книжка, яку дитина пізнає, перестане її „боятися", зацікавиться нею — стає найкращим другом на все життя. А покищо — буде гарною та корисною формою дозвілля.

Не таємниця це, що не назвати культурним народ, який має своїх творців мистецтва, літератури, взагалі духових вартостей, а не має відповідно підготованого споживача цих скарбів. Цей споживач, який прийме голос своїх духових провідників, оцінить належно, житиме їх ідеями та передасть їх нащадкам — він є не менше важливим складником культури народу, та ще й необхідним. Бо культура, яка не мала б зрозуміння й відгомону в усьому народі — згине і розплинеться у порожнечі. Книжкої культури народу, культури слова, ідей, глибини духа, не замінить криклива гопако-шароварщина та барвисті світлини дітей у вишиванках, які не знають ні слова по-українському. А так часто знаходять у нас задовільнення ці півзаходи.

Культура народу — сама суть його існування — це сума культурного рівня кожної його одиниці. А справді культурною виростає людина, коли вже змалку вглиблюється у свою власну духову почву, єднається із спадщиною своїх предків — через рідну книжку, через постійне спілкування з нею.

Українські книжечки для дітей і молоді у нас, в діяспорі є. При добрій волі можна їх дістати. Треба лиш, щоб ті, хто відповідає за цьогорічне вакаційне дозвілля нашої дітвори — зрозуміли й пам'ятали, що саме вони несуть теж і відповідальність за виховання повноцінних майбутніх громадян української держави. Тієї держави, яка не „може постане колись у майбутньому", а яка є в нас уже сьогодні і жде молодих сил, щоб піднятися з руїни.

* * *

Книжки для дітей і молоді можна знайти в українських книгарнях; замовляти через українські часописи чи в головному складі Українських Працівників Літератури для Дітей і Молоді в книгарні „Арка-Захід" у Торонто: „Arka-West, 2282 Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada. M6S 1N9.

(Із матеріялів Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради при Світовому Конгресі Вільних Українців).

Світ...

(Закінчення зі стор. 2)

ких складів з деревом, збіжжям, чи яриною та харчами. Такі дахи мають змогу забезпечити ці матеріяли перед сонцем та морозом. Під сьогоднішню пору існує 1,500 таких дахових споруд у світі, але в дуже короткому часі їх буде далеко більше. Щоб заощадити на пальному, такими дахами можна б покрити цілі міста та метрополії. Це в дійсності, не були б дахи, але конструкції дахів, що нагадували б наші велетенські шатра.

Цей короткий огляд розвитку штучних волокон становить доказ глибини людського ума та поступу технології, що збагачує життя людини на краще, багатше і повніше.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 15.

П. Завадська, Клівленд	20.00
А. Веселий, Стоктон	15.00
Я. Березовський, Лонґ Айленд Сити	10.00
М. Бурак, Бредфорд	10.00
І. Винник, Ню Йорк	10.00
М. Дудар, Воррен	10.00
В. Левицька, Ню Йорк	10.00
М. Леськів, Торонто	10.00
І. Палій, Йонкерс	10.00
І. Цьолко, Клифтон	10.00
М. Барабах, Бурк Парк	5.00
О. Вахута, Бронкс	5.00
М. Вроблевський, Сиракузи	5.00
М. Гнатів, Ленсфорд	5.00
М. Горбулик, Портленд	5.00
Р. Жилявий, Нортон	5.00
М. Кульчицька, Монтреаль	5.00
Д. Ласевич, Бруклин	5.00
А. Мирон, Асторія	5.00
П. Німилович, Стоктон	5.00
С. Орловський, Ню Полтц	5.00
Т. Пилявка, Чикаго	5.00
Т. Піжицький, Ст. Катеринс	5.00
М. Порович, Парма	5.00
А. Сененко, Джерзі Сити	5.00
С. Сервеж, Ірвінгтон	5.00
Д. Хухра, Кергонксон	5.00
М. Шевчук, Ведерсфілд	5.00
М. Яромлюк, Расепвил	5.00
П. Нимець, Елмайра Гайтс	2.00
М. Ракуш, Маямі Біч	2.00

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮТЬ!

Пошукується родину бл. п. проф. ОЛЕКСАНДРА ОГЛОБЛИНА **давніми друзями у Львові.** Прошу відгукнутися

м. Львів — 40
вул. Городецька 293/18
Лебідак Лев Данил.
Україна

● ПРАЦЯ ●

Пошукуємо ЖІНКУ до домашньої роботи — прятати і прати, три дні в тижні.

Власний доїзд побажаний. Лівінґстон, Н.Дж. (201) 994-2812

● НА ПРОДАЖ ●

For Sale. HOUSE & INCOME

3 bdrm home w/8 unit Motel & Rental Cottage on major hwy, just 20 min. from NYS Thruway, Exit 19. Near fishing, skiing & more. $185.000. Owner (914) 657-2002

●FUNERAL DIRECTORS●